

กล้วยไม้

ชื่อไทย : กล้วยไม้ตัดดอก และ กล้วยไม้กระถาง

ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : Orchid

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dendrobium hybrid*

โดย นางสาวมารศรี วงศ์นันท์ทรัพย์
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ (02 561 1501)

สถิติการผลิตกล้วยไม้ตัดดอก			
	ปี 59	ปี 60	ปี 61
จำนวนผู้ปลูก (ครัวเรือน)	3,000*	3,000*	3,000*
พื้นที่ปลูก (ไร่)	21,760	21,334	20,781
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	2,170	2,157	2,356
ผลผลิตรวม (ตัน)	47,226	46,015	48,960
วัตถุดิบ - ใช้ในประเทศ	52* %		
- ส่งออก	48* %		

ที่มาข้อมูล: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กล้วยไม้ตัดดอก

* เป็นค่าประมาณการ

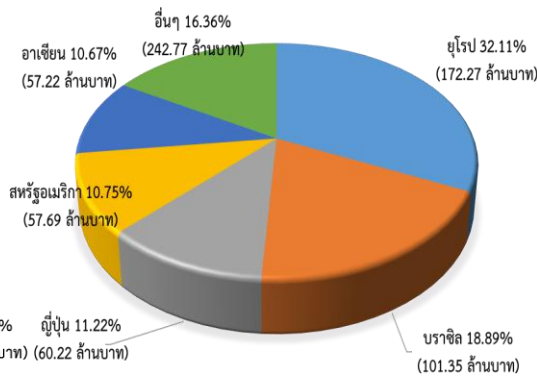
สถิติการผลิตกล้วยไม้ต้น ปี 61	
จำนวนผู้ปลูก (ครัวเรือน)	209
พื้นที่ปลูก (ไร่)	1,198.97
พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	1,197.98

ที่มา ข้อมูล: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร

ต้นทุน / ผลตอบแทน	
ต้นทุนกล้วยไม้ตัดดอก (ปี 59: บาท/ไร่)	
1. ต้นทุนผันแปร	104,925.59
2. ต้นทุนคงที่	49,534.07
3. ต้นทุนทั้งหมด	154,459.66
4. ต้นทุนต่อหน่วย (กก.)	66.29
5. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	2,261.00

ที่มาข้อมูล: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สัดส่วนการส่งออกกล้วยไม้กระถางแยกรายตลาด ปี 2561

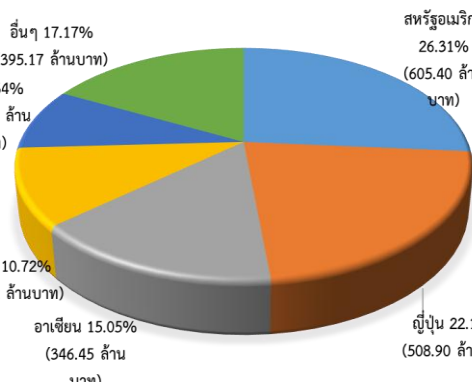
ที่มาข้อมูล: กรมศุลกากร วิเคราะห์: กรมส่งเสริมการเกษตร

ฤดูกาลผลผลิตกล้วยไม้ตัดดอก ปี 2561 (ร้อยละที่ออกสู่ตลาด)											
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.53	2.94	4.40	5.50	6.51	8.31	9.24	10.14	11.21	12.04	13.56	14.62

ราคาขายกล้วยไม้ตัดดอกส่งออก สกุลหวายช้อยยาว 55 – 60 เซนติเมตร (บาท/ช่อ)												
ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
59	2.77	2.81	2.69	3.11	4.00	4.13	5.20	4.39	2.72	1.88	2.55	2.25
60	2.32	2.14	2.09	2.02	2.72	4.22	3.16	2.33	2.00	2.09	1.77	5.06
61	4.12	4.75	3.00	2.17	2.78	2.60	1.34	1.80	1.25	1.25	1.30	1.71

ส่งออก		ซื้อได้เปรียบ - เสียเปรียบสินค้าไทย		นำเข้า																											
- กล้วยไม้ตัดดอก		ได้เปรียบ: มีพันธุ์ที่หลากหลาย คุณภาพดี ราคาถูก และรัฐบาลมีนโยบายผลักดันการส่งออกเพิ่มขึ้น		- กล้วยไม้ตัดดอก																											
ปี	ปริมาณ (ตัน) มูลค่า (ล้านบาท)	เสียเปรียบ: การส่งออกกล้วยไม้บางพันธุ์ปริมาณมากเกินไป ทำให้ถูกกดราคา และมาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะสหภาพยุโรป		ปี	ปริมาณ (ตัน) มูลค่า (ล้านบาท)																										
59	25,880 2,307			59	2.67 0.53																										
60	24,209 2,222			60	4.67 0.56																										
61	23,720 2,301			61	3.80 3.12																										
- กล้วยไม้กระถาง				- กล้วยไม้กระถาง																											
ปี	ปริมาณ (พันต้น) มูลค่า (ล้านบาท)			ปี	ปริมาณ (พันต้น) มูลค่า (ล้านบาท)																										
59	30,165 579			59	2,011 26																										
60	29,933 563			60	1,489 20																										
61	32,773 536			61	1,248 16																										
ประเทศคู่ค้าของไทย จำนวนผลผลิตกล้วยไม้ตัดดอก		ประเทศผู้ผลิตสำคัญ		ประเทศผู้นำเข้าสำคัญของโลก																											
<table border="1"> <tr> <th>กล้วยไม้ตัดดอก</th> <th>กล้วยไม้กระถาง</th> </tr> <tr> <td>- เนเธอร์แลนด์</td> <td>- ไต้หวัน</td> </tr> <tr> <td>- สิงคโปร์</td> <td>- เวียดนาม</td> </tr> <tr> <td>- ไต้หวัน</td> <td>- จีน</td> </tr> <tr> <td>- นิวซีแลนด์</td> <td>- สหรัฐอเมริกา</td> </tr> <tr> <td>- เยอรมนี</td> <td>- เยอรมนี</td> </tr> <tr> <td>- เวียดนาม</td> <td>- เยอรมนี</td> </tr> <tr> <td>- มาเลเซีย</td> <td>- ญี่ปุ่น</td> </tr> </table>		กล้วยไม้ตัดดอก	กล้วยไม้กระถาง	- เนเธอร์แลนด์	- ไต้หวัน	- สิงคโปร์	- เวียดนาม	- ไต้หวัน	- จีน	- นิวซีแลนด์	- สหรัฐอเมริกา	- เยอรมนี	- เยอรมนี	- เวียดนาม	- เยอรมนี	- มาเลเซีย	- ญี่ปุ่น	<table border="1"> <tr> <th>กล้วยไม้ตัดดอก</th> <th>กล้วยไม้กระถาง</th> </tr> <tr> <td>- สหรัฐอเมริกา</td> <td>- บราซิล</td> </tr> <tr> <td>- ญี่ปุ่น</td> <td>- เนเธอร์แลนด์</td> </tr> <tr> <td>- เวียดนาม</td> <td>- เยอรมนี</td> </tr> <tr> <td>- จีน</td> <td>- ญี่ปุ่น</td> </tr> <tr> <td>- อิตาลี</td> <td>- อเมริกา</td> </tr> </table>		กล้วยไม้ตัดดอก	กล้วยไม้กระถาง	- สหรัฐอเมริกา	- บราซิล	- ญี่ปุ่น	- เนเธอร์แลนด์	- เวียดนาม	- เยอรมนี	- จีน	- ญี่ปุ่น	- อิตาลี	- อเมริกา
กล้วยไม้ตัดดอก	กล้วยไม้กระถาง																														
- เนเธอร์แลนด์	- ไต้หวัน																														
- สิงคโปร์	- เวียดนาม																														
- ไต้หวัน	- จีน																														
- นิวซีแลนด์	- สหรัฐอเมริกา																														
- เยอรมนี	- เยอรมนี																														
- เวียดนาม	- เยอรมนี																														
- มาเลเซีย	- ญี่ปุ่น																														
กล้วยไม้ตัดดอก	กล้วยไม้กระถาง																														
- สหรัฐอเมริกา	- บราซิล																														
- ญี่ปุ่น	- เนเธอร์แลนด์																														
- เวียดนาม	- เยอรมนี																														
- จีน	- ญี่ปุ่น																														
- อิตาลี	- อเมริกา																														
<table border="1"> <tr> <th>ประเทศคู่ค้าของไทย</th> <th>ปริมาณ (%)</th> </tr> <tr> <td>1. จีน</td> <td>34.7 %</td> </tr> <tr> <td>2. ญี่ปุ่น</td> <td>16.4 %</td> </tr> <tr> <td>3. เวียดนาม</td> <td>11.8 %</td> </tr> <tr> <td>4. สหรัฐอเมริกา</td> <td>11.1 %</td> </tr> <tr> <td>5. อินเดีย</td> <td>5.5 %</td> </tr> </table>		ประเทศคู่ค้าของไทย	ปริมาณ (%)	1. จีน	34.7 %	2. ญี่ปุ่น	16.4 %	3. เวียดนาม	11.8 %	4. สหรัฐอเมริกา	11.1 %	5. อินเดีย	5.5 %	<table border="1"> <tr> <th># กล้วยไม้กระถาง</th> <th>ปริมาณ (%)</th> </tr> <tr> <td>1. เยอรมนี</td> <td>17.29 %</td> </tr> <tr> <td>2. เนเธอร์แลนด์</td> <td>13.8 %</td> </tr> <tr> <td>3. เวียดนาม</td> <td>13.8 %</td> </tr> <tr> <td>4. อินเดีย</td> <td>8.9 %</td> </tr> <tr> <td>5. บราซิล</td> <td>8.6 %</td> </tr> </table>		# กล้วยไม้กระถาง	ปริมาณ (%)	1. เยอรมนี	17.29 %	2. เนเธอร์แลนด์	13.8 %	3. เวียดนาม	13.8 %	4. อินเดีย	8.9 %	5. บราซิล	8.6 %				
ประเทศคู่ค้าของไทย	ปริมาณ (%)																														
1. จีน	34.7 %																														
2. ญี่ปุ่น	16.4 %																														
3. เวียดนาม	11.8 %																														
4. สหรัฐอเมริกา	11.1 %																														
5. อินเดีย	5.5 %																														
# กล้วยไม้กระถาง	ปริมาณ (%)																														
1. เยอรมนี	17.29 %																														
2. เนเธอร์แลนด์	13.8 %																														
3. เวียดนาม	13.8 %																														
4. อินเดีย	8.9 %																														
5. บราซิล	8.6 %																														

ที่มา สัดส่วนการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกแยกรายตลาด ปี 2561

ที่มาข้อมูล: กรมศุลกากร วิเคราะห์: กรมส่งเสริมการเกษตร

กล้วยไม้

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหา/ข้อจำกัด	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
<p>ปัจจุบัน (กล้วยไม้ตัดดอกและกล้วยไม้กระถาง)</p> <ol style="list-style-type: none"> เกษตรกรมีทักษะการผลิต และมีความสามารถในการพัฒนาพันธุ์ หน่วยงานภาครัฐมีเครือข่ายเกษตรกร / ผู้ส่งออกที่มีความรู้ในการผลิตกล้วยไม้ที่มีคุณภาพดี มีงานวิจัยเกี่ยวกับการผลิตและหลังการเก็บเกี่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยกรมวิชาการเกษตร และสถาบันการศึกษา มีกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตต้นพันธุ์ และปัจจัยการผลิตอย่างครบครัน มีฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้ (กสก.) ฐานข้อมูลการส่งออกและข้อมูลการแจ้งเตือนจากประเทศคู่ค้า (กวก.) และฐานข้อมูลพันธุ์กรรมกล้วยไม้ที่สำคัญ (กวก.) และฐานข้อมูลสถานการณ์กล้วยไม้ (สศก.) ภาครัฐและเอกชนมีนโยบายให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมกล้วยไม้ (งานวิจัย ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ กล้วยไม้ ทั้งในและต่างประเทศ) มีมาตรฐานการผลิตกล้วยไม้คุณภาพ (GAP/ GMP) โดยกรมวิชาการเกษตร และส่งเสริมโดย กรมส่งเสริมการเกษตร มีการส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่ม Cluster และการเกษตรแปลงใหญ่ และการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ ผู้ส่งออกมีคู่ค้าและประสบการณ์อย่างยาวนาน มีผู้ส่งออกมาก ส่งผลให้สามารถเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้ากล้วยไม้ในต่างประเทศได้เพิ่มขึ้น 	<p>การผลิต (กล้วยไม้ตัดดอกและกล้วยไม้กระถาง)</p> <ol style="list-style-type: none"> การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก เช่น ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล อากาศร้อนขึ้น ส่งผลกระทบต่อกระบวนการของโรคและแมลง และคุณภาพการผลิต ขาดความหลากหลายของพันธุ์กล้วยไม้เพื่อการค้าที่เป็นสาธารณะ เกษตรกรทั่วไปเข้าถึงได้และพันธุ์ใหม่ของเกษตรกร ยังถูกใช้ในวงแคบ (ไม่เผยแพร่) การขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร และต้นทุนการจ้างงานมีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ขาดการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่จะช่วยสนับสนุนการผลิตให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น และไม่มีศูนย์กลาง/จุดรวบรวมในการทำหน้าที่ คัดแยกผลผลิตกล้วยไม้คุณภาพดี ทำให้คุณภาพกล้วยไม้ ซึ่งจำหน่ายไม่สม่ำเสมอ เกษตรกรและผู้ส่งออก ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) และ (GMP) ปัญหาน้ำเค็มที่เกิดจากภัยแล้ง (น้ำเค็มรุก) และการทำนาในที่ปลูกกล้วยไม้ มีผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิตกล้วยไม้ ขาดการวางแผนระบบจัดเก็บข้อมูลร่วมกันของภาครัฐและผู้ประกอบการ ทำให้ขาดการเชื่อมโยงข้อมูล และยากต่อการเข้าถึงข้อมูลเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ <p>การตลาด (กล้วยไม้ตัดดอกและกล้วยไม้กระถาง)</p> <ol style="list-style-type: none"> ปริมาณและคุณภาพผลผลิตไม่สอดคล้องกับช่วงความต้องการของตลาด ส่งผลกระทบต่อให้ราคากล้วยไม้ไม่มีเสถียรภาพ ขาดการศึกษาวิจัยด้านการตลาด การกระจายสินค้า การประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ เพื่อทำตลาดเชิงรุก โดยขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยวิจัยและหน่วยปฏิบัติ ในการกำหนดทิศทางร่วมกันและการนำผลงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ ขาดการพัฒนากระบวนการบรรจุภัณฑ์ เพื่อรักษาคุณภาพกล้วยไม้และลดต้นทุนค่าขนส่ง ประเทศปลายทางที่เป็นตลาดหลักหรือตลาดคู่ค้าเดิม (JP US EU) ใช้มาตรการด้านสุขอนามัยพืชและกฎระเบียบต่างๆ เพื่อกีดกันการนำเข้าเพิ่มมากขึ้น 	<p>แนวทางพัฒนา/แก้ไข/ขับเคลื่อนการแข่งขันสินค้ากล้วยไม้ (ร่าง)</p> <p>ยุทธศาสตร์กล้วยไม้ พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔ ดำเนินการโดย</p> <ol style="list-style-type: none"> พัฒนาเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้และผู้ส่งออกในด้านการผลิตและการตลาด เพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรผู้ประกอบการให้เข้มแข็ง พัฒนากล้วยไม้คุณภาพ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้ตรงความต้องการของตลาด และเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการผลิตและเพิ่มสินค้ามูลค่าสูง (เทคโนโลยีและนวัตกรรมต้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง) รักษาคู่ค้าเดิมและเปิดช่องทางการตลาดใหม่ เพื่อเพิ่มส่วนแบ่ง และมูลค่าทางการตลาด

ที่มา : (ร่าง) ยุทธศาสตร์กล้วยไม้ พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔

วิเคราะห์ : กรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒